
En nyttig håndbok i psykologi

BOKOMTALER

Navnet Finn Abrahamowitz vekker gode minner. Jeg husker en gul bok om ”personlighetsmodeller fra Freud til Laing” som vi som var studenter i slutten av 70-årene, leste med stor interesse. Forfatterens brede teoretiske kunnskaper kommer til uttrykk også i det foreliggende psykologileksikonet.

Boken er delvis en ordbok ved at psykologiske ord og uttrykk gis en kortfattet definisjon. En rekke sentrale begreper – slik som motivasjon, hypnose, amygdala, gestaltterapi – gis imidlertid en mer omfattende behandling. Hvert begrep settes i sammenheng med andre begreper, ulike typer av fenomenet blir beskrevet, det knyttes til ulike forskningsområder i psykologien og forfatterens mer personlige vurderinger kommer til uttrykk. Dermed tilbyr boken en innføring for ”uinnvidde”, en rask repetisjon for dem som kjenner et område fra før og en veiledning til videre fordypning. Boken er illustrert med kreative strektegninger. For meg var utbyttet av disse varierende.

Når det gjelder utvalget av ord som forklares, kunne forfatteren ha vært mer konsekvent. For eksempel forklares svært mange ord fra psykodynamisk terapi, mens grunnbegreper innen kognitiv terapi savnes, til tross for at begge terapiretninger er dominerende. Bruken av det grunnleggende skjemabegrepet innen kognitiv terapi forklares ikke. En annen mangel er at ikke alle diagnostiske kategorier, slik de fremstilles i moderne diagnosesystemer, er med. Eksempelvis mangler sosial fobi. Dette er termer som alle med tilknytning til psykiatrien vil møte og ofte ha behov for å finne betydningen av.

Jeg har testet innholdet på områder jeg tror jeg kjenner godt. Noen av forklaringene fremstår da som overforenklete og/eller foreldede. Agorafobi bestemmes som en angst for åpne plasser og mange mennesker, mens en antakelig mer presis beskrivelse er angst for å fjerne seg fra eller ikke kunne komme seg tilbake til trygg person eller trygt sted. Resultatene i psykoterapiforskningen påstås å vise at alle psykoterapiformer er like effektive og at den avgjørende faktor er om klienten har tillit til behandleren. Per 1999 synes dette å være lite sakssvarende.

Det danske språket skulle by på få problemer for norske lesere. Merk imidlertid at en del ord med forbokstaven ”e” på norsk har ”æ” på dansk, for eksempel ”ætiologi”.

Boken kan være nyttig som håndbok for allment interesserte, for studenter og for fagpersoner. Den utfyller de enklere ordbøker som finnes på markedet. Bruken bør imidlertid ledsages av en kritisk holdning til de vurderinger og konklusjoner som gjøres.

AsleHoffart

Modum Bads Nervesanatorium/

Psykologisk institutt

Universitetet i Oslo

Publisert: 30. januar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. februar 2026.